MENORCA • Es Diari
MIÉRCOLES, 1 DE FEBRERO DE 2017

ALERTA AMB ELS COMENÇAMENTS

Emili Pons i Carreras
Historiador

Dedicat als admiradors del president Trump.

Aquests dies que es commemora l'aniversari dels terribles assassinats del nazisme, paga la pena fer una mica de memòria. Perquè ja se sap que la memòria és la força més poderosa que tenim els humans per defensar la nostra dignitat, però també la més fràgil. Per açò tots els totalitarismes l'han volguda eliminar. No hi ha poble més dòcil i servil que aquell que l'ha perduda i viu desmemoriat.

Què tranquils estarien tots aquests que ara promoven el tancament de fronteres i la desconfiança cap a l'immigrant i l'estranger, si oblidàssim les atrocitats del nazisme. Si ningú no recordàs el milió i mig de fillets i al·lots que van ser assassinats pel delicte d'haver nascut jueus. O els sis milions d'homes i dones que van morir en els camps d'extermini pel crim de ser jueu, gitano, homosexual o discapacitat. O per haver defensat la República espanyola... Com els quaranta menorquins que han hagut d'esperar més de mig segle per ser recordats.

Quan va acabar la Segona Guerra Mundial, el món va viure una commoció a la vista de la crueltat d'aquells anys i els milions de morts que havien provocat. Però els crims del nazisme no tenien res a veure amb la guerra. Van ser un fet a part, que va néixer de la crisi que vivia la societat alemanya i que Hitler va aprofitar per culpabilitzar la diferència. Perquè per poder-nos sentir superiors, hem de menester que qualcú sigui considerat inferior i, a la vegada, responsable dels nostres mals.

Marcar aquells que són diferents i exhibir-los en públic com els culpables de totes les calamitats de la societat, és una pràctica que té una llarga tradició. Des de declarar bruixes a les dones marginades i torturar-les fins a la mort, fins a dur a la foguera els jueus cada vegada que hi havia una epidèmia. L'Espanya cristiana va arribar a expulsar del territori a tots els seus habitants de religió jueva i musulmana, i així la noblesa es va poder apropiar totes les seves propietats i béns.

> ***Perquè per sentir-nos superiors hem de menester que qualcú sigui considerat inferior i, a la vegada, responsable dels nostres mals***

EN ELS SEUS PRIMER ANYS, el nazisme assenyalava els jueus com a culpables de les desgràcies d'Alemanya, però encara no els atacava físicament. Actuava com aquells al·lots cruels que trien un company de classe per assetjar-lo o fer-li bulling. Era poc patriota ser amic seu o comprar a les seves botigues, perquè no eren de fiar. I quan la població s'ho va començar a creure, va arribar la segona fase: obligar-los a dur la roba marcada i registrar els seus fills amb el nom de Israel o Sara. I a continuació, van tancar els seus barris amb murs, perquè no contaminassin els ciutadans bons.

El pas següent ja el coneixem. La construcció de fins a 1.600 camps de concentració, els experiments mèdics més espantosos i la selecció dels més dèbils per alimentar les cambres de gas. I els treballs forçats fins a la mort. Polònia, que va ser un dels països més castigats, va passar de tenir tres milions i mig d'habitants d'origen jueu a cinquanta mil. Si serveix la comparació, equivaldria a matar tota la població de les Balears tres vegades i deixar viva solament la de Formentera.

Alemanya ha viscut marcada per aquests fets abominables més que per la pròpia guerra i per la derrota. Superada la borratxera nazi, era difícil entendre que tant d'odi i tanta inhumanitat s'hagués pogut escampar per tot el país, entre totes les classes socials. I per açò la seva població més sensata reclama que no es perdi la memòria, que no s'oblidi mai com va començar tot: assenyalant amb el dit tota aquella gent que podia ser considerada diferenta per la seva religió, el seu color, la manera vestir, la seva llengua, la seva sexualitat...

Potser per aquest motiu avui les lleis alemanyes són les més contràries a tot allò que signifiqui discriminació o menyspreu de la diversitat. I les més estrictes contra els moviments feixistes i xenòfobs. I és que allà saben molt bé que és amb els començaments, que s'ha d'anar alerta.

UN FONS IMPRESCINDIBLE DE PUBLICACIONS

Pere Gomila
Membre de l'IME

En parlar dels 30 anys de l'IME és inevitable recordar els moments, intensos, plens d'il·lusió, de fermesa, de decidida voluntat, que feren possible la creació de la institució gràcies a la dedicació i la generositat de Josep Miquel Vidal Hernández i de les persones altament qualificades que tingueren una clarividents visió de futur i s'hi posaren a treballar de valent per dotar Menorca d'un organisme de caràcter científic i acadèmic que fos capaç d'estudiar l'Illa des de tots els camps, de repensar-la i presentar-ne les anàlisis més rigoroses, de recuperar-ne el patrimoni i d'orientar-la cap a un model de sostenibilitat, de cohesió social i d'alt nivell cultural que n'han configurat el recorregut des de la seva fundació. Avui Menorca no es podria entendre sense la feina i el compromís de l'IME, sempre actiu, renovat i obert als nous reptes que presenta l'època actual.

Una de les eines que ha tingut l'IME per posar a l'abast de la societat el fruit de la seva tasca impagable, diria que extraordinària, ha estat sens dubte la política de publicacions que ha duit a terme des de les diferents seccions que el componen i que, obertes a l'interès del públic en general, constitueixen avui una font imprescindible de coneixement per a estudiosos i investigadors, tant per als actuals com per als qui, en el futur, vulguin fer qualsevol tipus de recerca sobre Menorca. I, a la vegada, també ha ofert a molts autors menorquins la possibilitat de publicar obres de creació literària, de divulgació o d'estil més periodístic, que d'altra manera difícilment haurien pogut arribar als lectors.

EN AQUEST SENTIT, em vull referir als llibres publicats per la Secció de Llengua i Literatura de la qual som membre i que avui compta amb un catàleg de publicacions certament envejable i entre el qual hauríem de destacar la recuperació de tot el patrimoni literari i cultural dels nostres clàssics il·lustrats, un projecte que ha estat possible gràcies a la col·laboració amb altres institucions acadèmiques i que sense l'IME hauria estat impensable de dur a terme. Dins el gruix de publicacions, i ja d'acord amb l'activitat a la qual m'he dedicat més intensament, en voldria referir a l'impuls que, després d'una primera etapa de caràcter artesanal i voluntariós, va donar la secció als quaderns de poesia Xibau en uns moments en què l'augment de la producció poètica a Menorca exigia una resposta editorial que permetés materialitzar en publicacions una realitat que es feia de cada vegada més rica i més diversa. Quinze poemaris, sense comptar el d'»Illanvers» d'enguany, testimonien el suport de l'IME a l'obra dels poetes menorquins i a la creació literària de l'Illa com un valor afegit a la tasca primordial de caràcter científic i acadèmic de la institució.

Manresa 2016

TIEMPO DE CONGRESOS

Julia Navarro
Periodista

El ministro Portavoz del Gobierno, Méndez de Vigo, ha ofrecido a la oposición llegar a acuerdos como se llegaron durante la Transición. La realidad es que el Gobierno no tiene otra opción que intentar consensuar con la oposición porque no tiene mayoría suficiente para hacer de su capa un sayo. En realidad lo que más preocupa al Ejecutivo es sacar adelante los Presupuestos. Esa será su prueba del 9 y sobre todo el punto de inflexión para que la legislatura siga adelante o, si no se aprueban los Presupuestos, se convoquen elecciones.

Quizá el principal escollo al que se enfrenta el Gobierno es que tanto PSOE como Podemos están en pleno proceso congresual. El PP también, pero ese es otro cantar porque la realidad es que no se esperan grandes tensiones, por no decir que ninguna, en el congreso de los populares.

Es más yo me imagino a Mariano Rajoy (siempre le imagino así) fumándose un puro mientras Pablo Iglesias e Iñigo Errejón disputan sobre el modelo político de Podemos y Sánchez, Pedro, vuelve a saltar a la «arena» anunciando que se presentará a las «primarias» presentándose como el «buen socialista» y descalificando de paso a la Gestora de su partido.

EN CUANTO A CIUDADANOS tal y como se esperaba Albert Rivera se ha vuelto a hacer con el santo y seña del partido en su recién celebrado congreso aunque el reto que tiene por delante es consolidar el partido. Y es que según se afianza el PP se tambalean los cimientos de Ciudadanos, pero hay algo más se percibe en la formación naranja una perdida de «encanto» de «frescura». Están envejeciendo a paso agigantados desde que decidieron instalarse en el centro-derecha.

Lo cierto es que ahora mismo el partido que goza de mayor estabilidad es el PP. Los jóvenes del PP no terminan de ser capaces de imponer una nueva línea política que modernice su partido. Los pasos que se van a dar en su congreso son más bien tibios, un maquillaje ligero, de manera que, salvo sorpresas, todo seguirá igual que hasta ahora con Rajoy sin contestación interna. Y es que no hay argamasa más fuerte y que una más que el poder.

Se diría que el único partido de los de ámbito nacional que realmente no tiene problemas es el PP. Y si me apuran se podría decir también que solo hay otro partido, el PNV que forma un bloque sólido. En el resto todos tienen sus más y sus menos.

La ausencia de gobierno durante tantos meses con el añadido del sicodrama del PSOE y la virulencia de PODEMOS, mas la crisis en Cataluña, parecían haber puesto nuestro país al borde del abismo.